

Esterházy **M**óric Iskola **Ú**jságja

(már a) **MÁSODIK** szám

2018. január

Sziasztok!

Jó újra találkozni Veletek! Bocsí, hogy kicsit várni kellett rám, hogy újra jelentkezsem, de volt néhány elintéznivalóm az elmúlt hetekben, például fészket építettem, berendezkedtem a Ti éghajlatotokhoz, meleg ruhát kerestem. Olyan jó és izgalmas látni azt a fehér és hideg valamit, amivel nagyokat játszatok, egymást hajigáljátok vagy éppen különleges dolgokat építetek! Igazán mókás!

Ahogy ígértem a múltkor még több viccet, rejtvényt, érdekes cikket és riportot hoztam Nektek, és persze nem feledtem az elért eredményeiteket sem, igen büszke vagyok Rátok én is! Tartsatok velem, nézzük együtt, mi is történt a legutóbbi lapszám óta!

Tartalom

Beköszönés	2
Tartalomjegyzék	2
Egy kis madártan ...	3
Büszkeségeink	4
Riport	5
CSINÁLD MAGAD!	5
Egy kis SZÍNező	6
További érdekességek a SZÍNekről	7
OKTÓBERBEN,	
NOVEMBERBEN történt ...	8
Könyvajánló	9
KIKAPCS(olódó)	10

**Esterházy Móric Nyelvoktató
Német Nemzetiségi
Általános Iskola**

Diákönkormányzatának lapja

Felelős kiadó:

Szajkóné Medgyesi Bernadett

Írták:

Mester Bettina
Kovács Alexa
Janky Bendegúz
Magasi Csenge
Kiss Helga
Dravicz Levente
Matern Gergely

Segítő:

Csákány Melinda

Egy kis madártan ... (amit az emuról tudni illik) - folytatás

Életmódja

Nagyon kitartó futómadár: és bár röpképtelen, hatalmas távolságokat képes megtenni fáradhatatlanul. Gyűrűzött példányok akár 500 km-re is elvándoroltak a gyűrűzés helyétől. Emellett kiváló úszók, széles folyók sem jelentenek számukra számottevő akadályt. Az esős időszak kezdetével szárazabb vidékre vonulnak költetni, a költési időszak leteltével visszavándorolnak.

Nappali madár, de a hajnali és a kora esti órákban a legaktívabb. A nap legnagyobb részét táplálkozással tölti. Forró nyári napokon dél körül árnyékba húzódnak. Szárnyaik fel-emelésével hűtik magukat. Ha nagyon forró az idő, akkor lihegnek. A legtöbb állatfajtól eltérően az így vérükben lecsökkent szén-dioxid szint nem okoz ún. alkalózist. Ez utóbbi olyan kóros állapotot jelent, amelyet a szervezet sav-bázis egyensúlyának felborulása okoz. Normál légzéskor az orr szabályozza a belélegzett levegő hőmérsékletét. Ki-légzéskor az orr párát csap le, és a lecsapott vizet felszívja.

Táplálkozása

Ausztrália legnagyobb olyan állata, amelyik főként növényeken él. Növényeket, fűvet és gyümölcsöket fogyaszt, de a hernyókat és a szöcskéket is megeszi. Az őshonos növények mellett a betelepített növényeket is fogyasztja. A táplálék megőrléséhez segítségképpen 40-50 grammos köveket, néha faszenet is lenyelnek. Napjában egyszer isznak, de szükség esetén akár napokat is kibírnak víz nélkül. A bőségesebb táplálékellátottságú hónapokban igyekeznek annyi tápanyagot raktározni zsír formájában, amennyit csak bírnak. Nagy zsírtartalékokat képesek felhalmozni; az ínséges időkben akár a testsúlyuk felét is elveszíthetik. Ha túl kevés a víz vagy a táplálék, akkor tömeges vándorlásba kezdenek, ami az ausztrál farmerek egyik rémálma.

A fiatalok inkább rovarokat és más gerincteleneket esznek, de egyre több növényt is fogyasztanak, míg végül inkább növényeken élnek.

Feltételezések szerint az emu a magok fontos terjesztője, így lényeges a szerepe az ausztrál növényvilág fenntartásában.

BÜSZKESÉGEINK (elmúlt időszak versenyeredményei)

BOLYAI matematika csapatverseny

Október 12-én rendezték meg a BOLYAI matematika csapatverseny megyei fordulóját, melyen iskolánk több csapattal vett részt. Valamennyi csapat ügyesen teljesített. Két héttel a verseny megírása után minden évfolyamról az első hat helyezettet hívták meg az eredményhirdetésre. Ide már csak két csapatunk jutott el. A nyolcadikosok (Magasi Csenge, Mester Bettina, Néráth Kata és Tamás Gergely) 6. helyezést értek el, a hatodikosok megnyerték a megyei forduló. Ők képviselték Fejér megyét az országos döntőben, ahol végül 21. helyezést értek el. A csapat tagjai: Magyarics Botond, Matern Gergely, Néráth Dániel és Szabó Kristóf. Gratulálunk nekik és felkészítőjüknek, Zsuzsa néninek!

BOLYAI anyanyelvi csapatverseny

A BOLYAI anyanyelvi csapatverseny novemberben került megrendezésre. Iskolánkat sok csapat képviselte a megyei fordulón, akik közül hármat hívtak meg az eredményhirdetésre. A hatodik évfolyamon a Nevetős Nyelvészek csapata (Füzes Nóra, Matern Gergely, Mohl Bíborka és Néráth Dániel) 3. helyezést ért el. A hetedikesek Négyes rím nevű csapata (Bordács Anna, Dravicz Levente, Király Levente, Wisniewski Máté) hatodik lett. A nyolcadikos tanulók Mókuscickányok csapata (Janky Bendegúz, Kovács Alexa, Magasi Csenge, Néráth Kata) harmadik helyezést ért el. A hatodikosokat és a

nyolcadikosokat Judit néni, a hetedikeseket Ildikó néni készítette fel. Gratulálunk a helyezetteknek és felkészítőiknek!

DEKÁZÓ verseny

A 8. b és Judit néni ötlete alapján idén először került megrendezésre iskolánkban a dekázó verseny az 1953. november 25-i Magyarország – Anglia összecsapás emlékének apropóján. A híres londoni 6:3 azért is különösen érdekes, mert a magyarok akkor győzték le az addig 90 éve veretlen Angliát a Wembley Stadionban.

Az iskolai eseményt a tornateremben tartották a felsősök számára. Mindenkinek 3 lehetősége volt a megmérettetésben, és a legjobb eredményét rögzítették a rendezők. Külön kategóriában versenyeztek az 5-6. és a 7-8. évfolyamos lányok és fiúk. Minden résztvevő jutalma egy házi készítésű Sport szelet volt, az első helyezett további 4, a második 3, a harmadik 2 plusz sütit kapott. A helyezettek:

5-6. osztály fiú kategória:

- I. Láposi Zoltán
- II. Kulcsár Balázs
- III. Matern Gergely

7-8. osztály lány kategória:

- I. Kulcsár Kata
- II. Hufnágel Vanessza
- III. Gyökeres Adrienn

7-8. osztály fiú kategória:

- I. Tökölly Martin
- II. Zelizi Roland
- III. Dravicz Levente

Martin 339-et (!) dekázott, ez hihetetlen sok!

Köszönjük a szervezést Judit néninek, a 8. b tanulóinak és a lebonyolításban résztvevő tesi tanároknak, Csilla néninek és Laci bácsinak!

RIPORT

Tanulói javaslatra olvassátok szeretettel sokak kedvencével – Mészáros Sándornéval, azaz mindenki Ildi néniével – készített riportunkat!

- Mikor kezdte munkáját az iskolában, Ildi néni?
- 2004 januárjában.
- Szeret itt dolgozni köztünk, és ha igen, miért?
- Igen, szeretek! A gyerekeket nagyon kedvelem, türelmes vagyok velük. Talán ezért kedvelnek engem ők is. Én még a „rossz” gyerekeket is szeretem!
- Mi az Ön dolga a suliban?
- Fél hétre jövök az iskolába, én nyitom az épületet. Ezután a tantermeket is kinyitom, hogy fogadhasson Benneteket! A portán elmosogatok és összepakolok, ha kell. Átveszem a tejet – kakaót, gyümölcsöt és ládádba szortírozom osztályok szerint. Ha úgy alakul, a postára vagy a Hivatalba is átmegyek. Kiosztom a tízórait és az uzsonnát.
- Meddig tart a munkaideje?
- Délután fél háromig.
- Mikor kel, hogy időben az iskolába érjen?
- Minden nap fél hatkor kelek és 6:10-kor indulok otthonról.
- Miben segítik Önt a diákok?
- Reggelente behordják a ládákat, felviszik az osztályokba a tejet – kakaót, gyümölcsöt, és kinyitják az esetleg zárva maradt termeket.
- Köszönjük szépen, és további jó munkát kívánunk!

D.I.Y.

azaz CSINÁLD MAGAD!

Díszes, örökéletű kaktusz

Hozzávalók:

- ✓ hosszúkás folyami kavicsok, különböző méretben
- ✓ festék
- ✓ föld
- ✓ cserép

Elkészítés:

A kavicsokat ferd be az általad választott zöld színűre! Hagyd őket megszáradni. Ezt követően fehér színű festékkel pöttyözd vagy fess rá x-eket. Végül egy cserepet tölts meg földdel és állítsd bele a megfestett köveket. Nemcsak szép, tartós, de egyáltalán nem is szúr! Sőt még az sem baj, ha megfeledkezel az öntözésükről!

Egy kis SZÍNező – vagyis a színek és jelentések

ZÖLD

- A természet színe.
- Ha szentelen vagy, ez a szín a tied.
- Hallottad már azt, zöldfülű vagy még? Ez nem véletlen! A zöld ugyanis a tapasztalatlanságot is jelenti.

KÉK

- A tenger és az ég színe.
- Ha mindig reménykedsz, kéket használj!
- Megbízható embereket ide várunk!
- Bölcs vagy? (Vagy talán csak sokat gondolsz magadról?)
- Békés, nyugodt emberek színe.

PIROS

- „Szerelemben, háborúban!”
- De a vér és a tűz színe is.
- A piros világos árnyalatai az élvezetet, a szenvedélyt, a szerelmet jelképezik.
- A sötétebb árnyalatok a dühöt, az erőt, a bátorságot (a vágyódást) vagy a rosszakarást jelentik.

NARANCSSÁRGA

- A lelkesedés színe.
- Ha kreatívnak érzed magad, itt a helyed!
- Boldog vagy, vagy elragadtatott?
- Úgy érzed sok a sikerélményed?
- Talán hajtasz arra, hogy feltűnő légy?

SÁRGA

- A napsütés színe.
- Öröm, boldogság jelképe.
- Sötétebb árnyalatban betegséget, elhanyagoltságot jelent.
- Kajás vagy? Legszívesebben mindig ennél? Akkor a sárgákhoz tartozol.
- A gyávaság szimbóluma.

FEHÉR

- Tisztaság, ártatlanság jele.
- Belenéztél a tükörbe, és azt mondtad magadnak: „Egyszerűen tökéletes vagyok”, akkor a fehér jellemző rád!
- Egyszerűség színe.

FEKETE

- A halál, a gonoszság és a gyász színe.
- De nehogy csak a rossz maradjon meg! Ugyanis a fekete az eleganciát is jelenti.

Nos, Te melyik szín vagy?

További érdekességek a SZÍNekről ...

ZÖLD

- George Washington kedvenc színe volt.
- A zöld környezetben dolgozók ritkábban panaszkodnak hasfájásra.
- Sokáig a termékenység színe volt, ezért előszeretettel választották a XV. században esküvői ruhák színeként.
- A kórházakban gyakran használják ezt a színt, hogy megnyugtassák a betegeket.

KÉK

- A bagoly az egyetlen madár, amely látja a kék színt.
- Az emberek sokkal hatékonyabb munkát tudnak végezni kék szobában.
- A szúnyogok kétszer jobban vonzódnak a kékhez, mint bármely más színhez.
- Csökkenti az étvágyat.
- A súlyemelők sokkal nagyobb erőt tudnak kifejteni kékre festett edzőteremben.

PIROS

- A piros autókat gyakrabban lopják.
- Növeli az önbizalmat.
- Növeli a lelkesedést, emeli a vérnyomást, a légzést és a pulzusszámot. (Lehetséges, hogy ezért lett a szerelem színe.)
- Tettre ösztönöz, felhívja magára a figyelmet.

NARANCSSÁRGA

- Növeli az étvágyat.
- Hollandia és a holland királyi család színe.
- Erősíti az immunrendszert.

SÁRGA

- Az autóversenyeken sárga zászlóval hívják fel a pilóták figyelmét.
- Ösztönzi a kommunikációt.
- Franciaországban a X. században sárgára festették az árulók és a bűnözők házainak ajtaját.
- Amerikában az eladott ceruzák 75 %-ának külseje sárga.

LILA

- Thaiföldön a férjüket gyászoló özvegyek színe.
- A lila a legnagyobb értékű póker zseton (5.000 \$)
- Ösztönzi a kreativitást.

RÓZSASZÍN

- Tanulmányok szerint a férfi súlyemelőknél csökken az erejük rózsaszín szobában, míg hölgyek esetében ugyanez a szín ösztönzőleg hat az erejükre.
- Nyugtató hatása miatt szívesen alkalmazzák börtönökben.
- A mellrák elleni küzdelemben a rózsaszín szalag nemzetközi szimbólummá vált.

FEKETE

- Sok kultúrában, ha fekete macska megy át előtted, az balszerencsét jelent. Nem így Angliában, ahol mindez a szerencse jele.
- A fekete dobozt az emberek súlyosabbnak ítélik, mint az ugyanakkora fehéret.
- Egy régi hiedelem szerint, ha egy nőt fekete ruhában temetnek el, akkor vissza fog járni kísértetni.

OKTÓBERBEN, NOVEMBERBEN történt ...

Szépül az iskolánk

Intézményünk felújításának látványos eleme, hogy Sándor bácsi és a rajzsakkörös tanulók egy gyönyörű festményt készítettek iskolánk homlokzatára. Az élénk színekben pompázó képen felismerhetjük többek között a három csákvári templomot, a Vadászkáplonát, az Esterházy-kastélyt, a Tűztórtornyot. Az alkotást iskolánk művésztanára, Soproni Kiss Sándor tervezte, a kivitelezésben lelkes diákok segítették munkáját. Mosolyt csal az arcunkra, ahányszor csak a festményre tekintünk.

Köszönjük szépen az igényes munkát!

~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~

Énekkaros kirándulás

Egy szép és langyos októberi napon mi, énekkarosok kirándulni mentünk a Vértesbe. Útközben sokat beszélgettünk, nevetgáltunk és természetesen énekeltünk. Erzsi néni vezetésével elindultunk felfelé a hegyre. A Kőliknél kisebb pihenőt tartottunk, majd újult erővel nekivágtunk az útnak és csakhamar felértünk a hegytetőre. Lenyűgözött bennünket a kilátás, sokat fényképeztünk és szelfiztünk is. A hegytetőn Erzsi néni lánya mutatott nekünk néhány jógyakorlatot. Ezután együtt énekeltük a Vaksötétben a világot című dalt. A lefelé vezető út kalandos volt, lassan kellett mennünk, mert a köves és avaros talaj igen csúszott. Mire leértünk, mindannyian jól elfáradtunk. Ennek ellenére nagyon várjuk a következő közös kirándulást. Köszönjük Erzsi néninek ezt a szép emléket!

KÖNYVAJÁNLÓ

Rick Riordan: Percy Jackson és az olimposziak 1. – A villámtolvaj

Az író San Antonióban született 1964. június 5-én. 2005-ben Percy Jackson, A villámtolvaj című könyve felkerült a New York Times bestseller listájára. A filmváltozata 2010-ben készült el, bár fele annyira sem jó, mint a könyv (szerintem legalábbis).

Főszerepben a 12 éves Percy Jackson (mily meglepő!) áll. A hatodikos fiút eltanácsolják egy újabb iskolából is, mert összetűzésbe került a matektanárnőjével. A tanárnő eltűnése után elújságolja Grovernek, a legjobb barátjának a történeteket. Azonban sem ő, sem pedig a mitológia tanára nem hisz neki. Már-már magának sem hisz, mikor a Minotaurusz bekergeti a nyári táborba. Percy rájön, hogy a görög istenek itt és most is köztünk élnek, csak az egyszerű halandók egy bizonyos Köd miatt, nem érzékelnek az ő világukból semmit. Percy Jackson kezdi végre megtalálni a helyét közöttük, amikor közlik vele, hogy Zeusz mestervillámát ellopták, és ő az első számú gyanúsított.

És a bonyodalmak még csak most kezdődnek ... Annabeth, Grover és Percy a városba mennek. Vajon mi történik ott velük? Nem biztos, hogy minden az, aminek látszik. Vajon sikerül a Ködön átlátniuk? Percynek sikerül magát tisztázni, vagy lecsap rá Zeusz haragja? Talán ...

Én személy szerint nem tudtam letenni ezt a könyvet, az események olyan gyorsan pörögtek. A szereplők érdekes helyzetekbe kerültek, meglepő dolgok is kiderültek egyesekről. Hatodikban olvastam, de máig elmondhatom, hogy az egyik kedvenc könyvem. Olyan embereknek ajánlom, akik szeretik az izgalmat, a küzdelmet, a fantasyt. Az nem baj, ha nem szereted a törtit. Ez a könyv úgy mutatja be a görög mitológiát, hogy észre sem veszed, hogy tanulsz. Két szóval: Mindenkinek ajánlom! Jó olvasást!

KÖSZÖNTŐ

Nagyon boldog névnapot
és születnapot kívánunk
azoknak a diáktársainknak és
tanárainknak, akik
novemberben, decemberben
vagy januárban ünnepeltek,
ünnepelnek!

KIKAPCS(olódó)

Rejtvény

K	L	D	Z	K	A
S	A	H	R	U	G
H	F	T	V	H	P
C	H	N	Z	O	T
U	A	S	I	E	S
F	C	D	N	U	H

Négy állattársam bújt el a rejtvényben németül! Megtalálod őket?

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

VICC

Móricka üzenőfüzetébe beírja a tanító néni: „A gyerek büdös! Mosdatni!”
Visszaüzen az apuka: „Nem szagolgatni! Tanítani!”

- Apa, ha bekötöm egy kendővel a szemedet, akkor is le tudod írni a nevedet?
- Hát, persze kisfiam! Hová írjam?
- Ide az ellenőrzőmbel!

A feleségem születésnapjára egy olyan dolgot kért, ami piros és három másodperc alatt gyorsul fel 100-ra. Vettem neki egy fürdőszobai mérleget, és azóta nem áll velem szóba.

Hogy tanítja úszni a varázsló a pókot?
Hókus, pók ússz!

- Jean, kaparászik a Negró?
- Nem, uram!
- Akkor egész éjjel egy csótányt szopogattam!

Hivatkozás:

<https://hu.wikipedia.org/wiki/Emu>